

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометеорологічний центр

**Агromетеорологічний бюлетень
по території України**

**за другу декаду липня 2023 р.
№ 20**

Видається з 1921 року

Київ 2023

**Відповідальний за випуск
Відповідальний редактор**

**М.І. Кульбіда
Т.І. Адаменко**

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

© Український гідрометеорологічний центр, 2023 р.

**01030, Київ - 30, вул. Золотоворітська, 6-в
тел. 044 239 93 68**

Метеорологічні умови другої декади липня 2023 р.

Внаслідок чергування областей високого атмосферного тиску та улоговин атмосферних фронтів упродовж декади в Україні спостерігалися як періоди жаркої, так і прохолодної погоди. В середньому за декаду температура повітря по території країни була неоднорідною. У більшості днів у західних областях середні добові температури були на 1,5-2,4 °С вищими за норму, у східних - на 1,5-2,0 °С нижчими від неї.

Опади відзначалися вкрай нерівномірним розподілом. В окремих районах південних, північних, центральних та східних областей випало більше місячної норми опадів у вигляді сильних дощів, часом із шквалистим вітром, градом і грозами. Одночасно місцями у західних, північних, центральних та південних областях спостерігався суттєвий дефіцит опадів.

Місцями сильні зливи спричинили пошкодження посівів сільськогосподарських культур різного ступеню.

Тривалість сонячного сяйва за декаду становила від 93 до 119 годин.

Температура. Середня декадна середня обласна температура повітря у Херсонській, Миколаївській, Кіровоградській, Черкаській, Чернігівській, Київській та Житомирській областях виявилася близькою до норми, у східних, Запорізькій, Дніпропетровській, Полтавській та Сумській областях – на 1,1-1,8 °С нижчою від неї, на решті території - на 1,3-2,4 °С вищою за норму і становила від плюс 19,2 °С на півночі до плюс 24,2 °С на півдні країни.

Максимальна температура повітря у найтепліші дні підвищувалася до плюс 30-34 °С, у південних, Вінницькій та Закарпатській областях - до плюс 35-36 °С. Кількість днів із максимальною температурою плюс 30 °С і вище у більшості областей становила 1-5, в Одеській, Миколаївській, Херсонській та Вінницькій областях – 6-10 днів.

В окремих районах Одеської, Миколаївської, Херсонської, Вінницької та Закарпатської областей впродовж 1-2 днів максимальна температура повітря досягала або перевищувала плюс 35 °С.

Мінімальна температура повітря у найпрохолодніші ночі знижувалася до плюс 7-11 °С, у Чернівецькій, Черкаській, Полтавській, Кіровоградській, Запорізькій, Херсонській та Миколаївській областях - до плюс 12-14 °С (рис. 1).

мм (7,6 декадних або 2,5 місячні норми). В окремих районах південних, центральних, Сумської та Чернігівської областей опадів не було зовсім або їх кількість була незначною (рис.2).

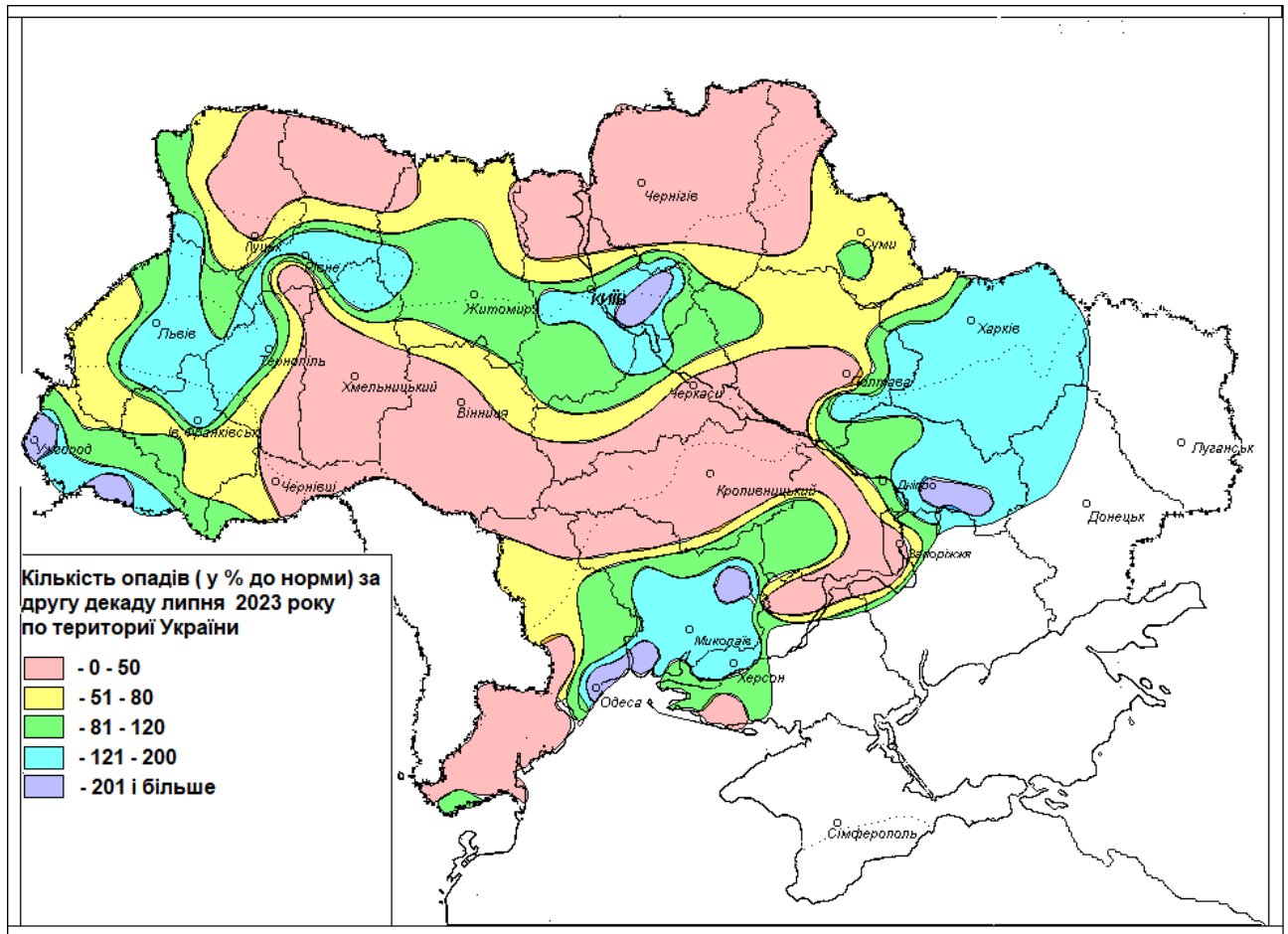

Рис.2 Кількість опадів (% до норми) за другу декаду липня 2023 року по території України

Добовий максимум опадів в багатьох пунктах спостережень Миколаївської, Київської, Харківської, в окремих пунктах спостережень західних, Одеської, Дніпропетровської, Полтавської, Черкаської та Житомирської областей становив від 20 до 46 мм (1-2 декадні норми), на метеостанції Бориспіль (Київська обл.) та АМП Березанка (Миколаївська обл.) – 62-112 мм відповідно (1,0-2,5 місячної норми опадів).

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила від плюс 20-21 °С на півночі до плюс 29-30 °С на півдні країни. Упродовж 8-10 днів в один із строків спостережень вона перевищувала плюс 25 °С.

Відносна вологість повітря в середньому становила від 51 до 76 %, в окремих районах центральних (за винятком Черкаської), Херсонської, Харківської, Київської, Волинської та Чернівецької областей впродовж 1-3,

місцями в Одеській та Миколаївській областях – 5-7 днів, у денні години відмічалось її зниження до 30 % і нижче.

Вітер. В багатьох районах західних, Київської, в окремих районах східних, Житомирської, Чернігівської, Дніпропетровської, Херсонської, Миколаївської та Одеської областей упродовж 1-2 днів спостерігалось посилення швидкості вітру до 15-22 м/с, в районі метеостанцій Рівне та Ужгород було зафіксовано максимальний порив вітру 24 та 29 м/с відповідно.

Вплив погодних умов на стан сільськогосподарських культур

Агрометеорологічні умови другої декади липня для вегетації пізніх сільськогосподарських культур були в основному задовільними. Однак, у районах випадіння сильних дощів, злив та граду, умови часом оцінювались як несприятливі (відмічалось локальне полягання посівів, спостерігалось осипання плодів плодових дерев, пошкодження городніх культур, створювались умови для «стікання» зерна ранніх зернових, інтенсивного росту бур'янів та поширенню грибкових хвороб). Підвищена для середини липня вологість повітря не сприяла висиханню зерна незібраної озимини.

Вологозабезпечення посівів на більшості площ залишалось на задовільному та достатньому рівнях. На окремих площах західних та північних областей запаси продуктивної вологи метрового шару були надлишковими.

Внаслідок високих температур повітря в окремі періоди відмічалось прискорене накопичення ефективних температур, що сприяло скороченню міжфазних періодів соняшника та кукурудзи.

Несприятливим фактором для бульбокоренеплодів залишалися високі температури ґрунту на глибині 10 см, які стримували ріст бульб картоплі та приріст ваги кореню буряків. За оптимальних значень для бульбоутворення + 16-19 °С, фактична температура досягала +25-30 °С.

Теплозабезпечення

Станом на 20 липня суми ефективних температур повітря вище +5 °С у більшості областей були вищими за норму на 20-50 °С, у Івано-

Франківській області - на 15 °С нижчими; суми температур вище +10 °С були близькими або на 15-25 °С нижчими від норми, у Тернопільській, Вінницькій та Чернівецькій областях – вищими на 15-20 °С і у розрізі агрокліматичних зон України становили (табл.1)

Таблиця 1

Агрокліматичні зони	Сума ефективних температур			
	вище +5°		вище +10°	
	<i>Середня багаторічна за період 1991-2020 рр.</i>	2023 р.	<i>Середня багаторічна за період 1991-2020 рр.</i>	2023 р.
Степ	1275-1415	1315-1450	750-865	735-850
Лісостеп	1100-1275	1135-1295	585-755	600-730
Полісся	1070-1155	1055-1205	555-650	530-640

Зволоження ґрунту

Під ранніми зерновими культурами станом на 20 липня на незібраних площах північних, західних, в окремих районах Вінницької, Черкаської, Полтавської та Харківської областей зволоження метрового шару було надлишковим (85-120 мм і більше) та достатнім (60-70 мм продуктивної вологи) для періоду повної стиглості зерна. Місцями на Черкащині зволоження метрового шару ґрунту було недостатнім (менше 50 мм).

Запаси продуктивної вологи орного шару ґрунту під кукурудзою на більшості площ залишалися на достатньому (21-30 мм і більше) та задовільному (11-20 мм) рівнях. В окремих районах Одеської, Дніпропетровської, Черкаської, Вінницької, Чернігівської та Волинської областей ґрунт був зволожений недостатньо (містилося менше 10 мм продуктивної вологи).

У метровому шарі ґрунту у північних, західних, центральних, окремих площах Харківської областей утримувалися переважно достатні та оптимальні (101-120 мм і більше) запаси продуктивної вологи. На багатьох площах Вінницької, Одеської, в окремих районах Кіровоградської областей

вологозабезпечення 0-100 см шару ґрунту було задовільним (81-100 мм), місцями у центральних, Одеській, Миколаївській та Волинській областях – недостатнім (28-79 мм продуктивної вологи) (рис.3).

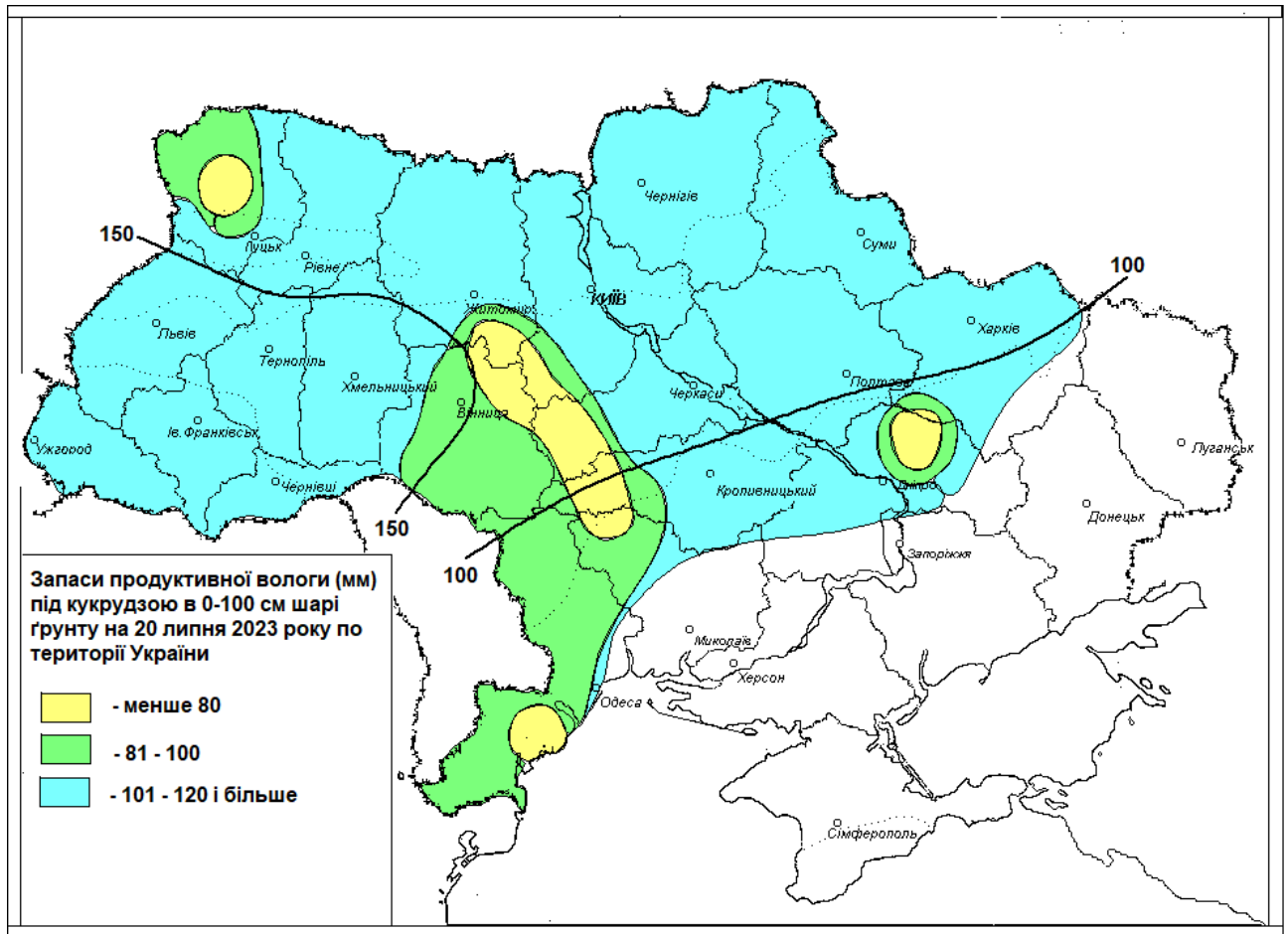

Рис.3 Запаси продуктивної вологи (мм) у метровому шарі ґрунту під кукурудзою за другу декаду липня 2023 року по території України

Під **цукровим буряком** зволоження орного шару ґрунту понизилося до недостатніх (5-8 мм продуктивної вологи) показників. Задовільне зволоження орного шару ґрунту відмічалось в окремих районах Вінницької області.

У метровому шарі ґрунту на більшості площ вологозабезпечення було достатнім (76-86 мм продуктивної вологи), в окремих районах Черкаської області 0-100 см шар ґрунту містив 60 мм продуктивної вологи, що в період росту кореня є недостатнім рівнем зволоження.

Під **соняшником** запаси продуктивної вологи в орному шарі ґрунту на більшості площ центральних, північних та західних, в окремих районах Харківської, Миколаївської та Одеської областей залишалися на задовільному (11-20 мм) та достатньому (23-30 мм) рівнях. У багатьох

районах південних, в окремих районах Дніпропетровської, Кіровоградської та Харківської областей запаси вологи становили менше 10 мм продуктивної вологи, місцями в Одеській, Херсонській та Дніпропетровській областях орний шар ґрунту був сухий зовсім.

Показники запасів продуктивної вологи у метровому шарі ґрунту на більшості площ центральних, північних, окремих площах західних та в окремих районах Харківської областей були достатніми та оптимальними (91-130 мм і більше). На решті площ вологозабезпечення було задовільним (61-90 мм), у багатьох районах Одеської, в окремих районах Дніпропетровської та Харківської областей - недостатнім (31-60 мм). Місцями на Одещині, Херсонщині та Дніпропетровщині зволоження 0-100 см шару ґрунту було незадовільним (у ґрунті містилося менше 30 мм продуктивної вологи), в окремих районах півдня Одеської області 0-100 см шар ґрунту був зовсім сухий (рис.4).

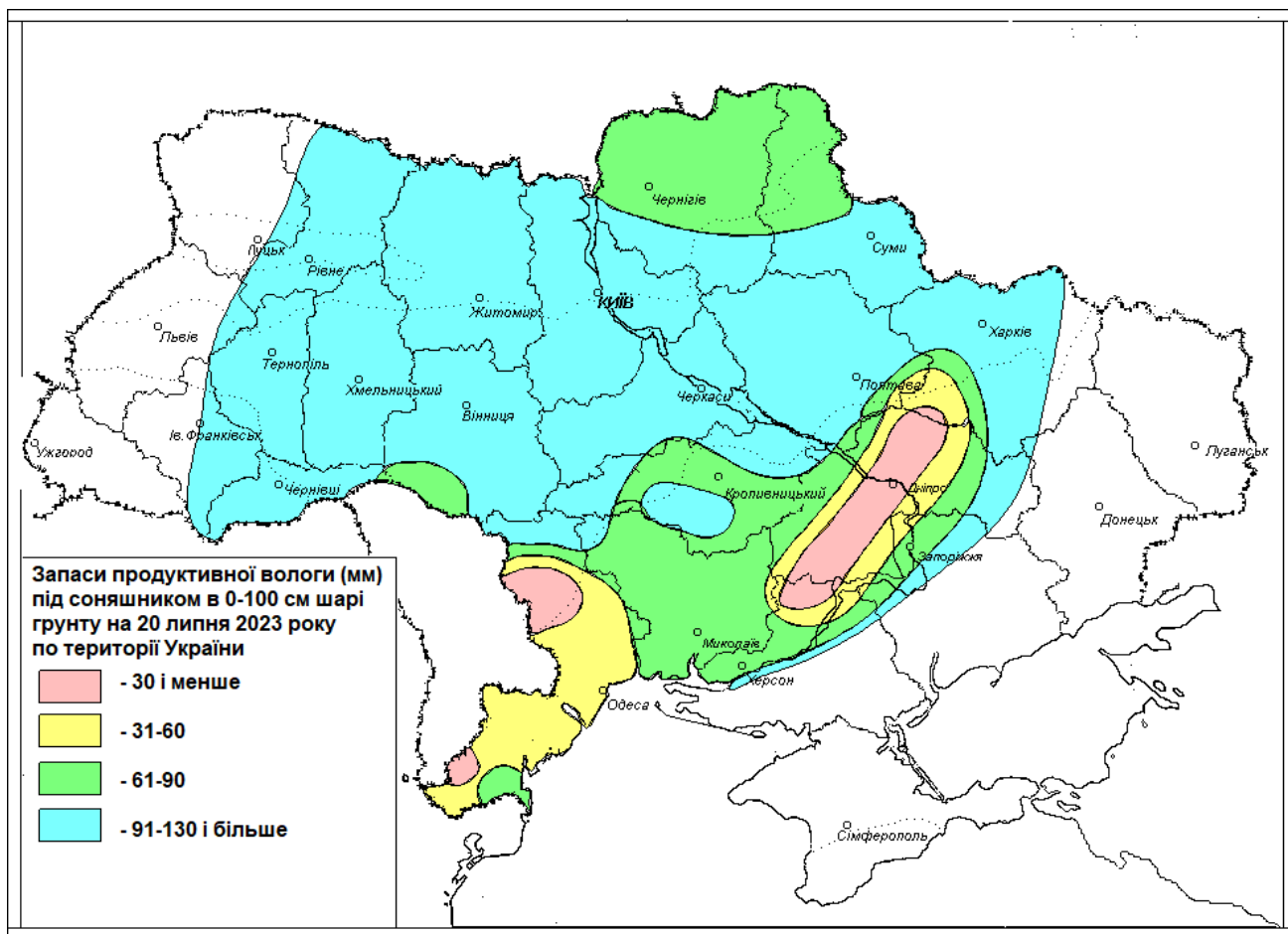

Рис.4 Запаси продуктивної вологи (мм) у метровому шарі ґрунту під соняшником за другу декаду липня 2023 року по території України

Соя. У метровому шарі ґрунту показники вологозабезпечення були на достатньому (81-120 мм) та оптимальному (121-160 мм продуктивної вологи) рівнях.

Картопля. Достатнє (51-70 мм) та оптимальне (71-82 мм) зволоження півметрового шару ґрунту утримувалося на багатьох площах західних, на окремих площах Київської, Сумської, Вінницької та Полтавської областей. На решті площ запаси продуктивної вологи були задовільними або недостатніми (менше 50 мм).

Ріст і розвиток сільськогосподарських культур

Озимина (жито, пшениця). Зерно озимих культур досягло воскової або повної стиглості. Розпочалося масове збирання урожаю. За визначенням агрометеорологів маса 1000 зерен озимої пшениці становила від 31 до 65 г. Стан посівів озимих культур на незібраних площах переважно добрий. В окремих районах західних та північних областей відмічалось полягання посівів через сильний вітер та зливи.

Ранні ярові зернові культури. У ярового ячменю відмічалась воскова та повна стиглість, на окремих площах – молочна стиглість зерна. У південних, центральних, місцями у північних і західних областях розпочався збір урожаю. За визначенням агрометеорологів маса 1000 зерен ярого ячменю становила 43-54 г.

Зерно ярої пшениці набуло воскової стиглості.

У вівса відмічались молочна, воскова, місцями - повна стиглість зерна, на окремих площах Житомирської області - викидання волоті.

Стан посівів на більшості площ задовільний та добрий, в окремих районах північних областей відмічалось полягання посівів ярого ячменю через сильний вітер та зливи, на окремих полях Волинської області стан посівів вівса залишався незадовільний через ураження рослин хворобам.

У кукурудзи на більшості площ відмічалось цвітіння волоті та качанів, на пізніх посівах ще тривало листоутворення (11-15 листок). Висота рослин становила від 65 до 302 см.

Стан посівів переважно добрий. Місцями у західних областях відмічалось передчасне пожовтіння листків кукурудзи через засушливі умови.

Гречка та просо. Впродовж декади у гречки тривало цвітіння, у проса - викидання волоті. Стан круп'яних культур переважно добрий та задовільний.

Зернобобові культури. Тривало збирання зерна гороху. На пізніх посівах відмічалось його досягання. Маса 1000 зерен коливалася від 127 г до 279 г.

У сої тривало цвітіння та формування бобів. Кількість бобів довжиною 1 см і більше на одній рослині становила від 5 до 40. Стан посівів переважно добрий.

У цукрових буряків тривало закриття міжрядь. За визначенням агрометеорологів середня маса одного кореня складала 139-351 г. Стан рослин добрий.

Соняшник. Упродовж декади тривало формування кошиків соняшнику, місцями ще відмічалася поява суцвіть, в окремих районах південних областей – досягання насіння. Середній діаметр кошиків становив від 8 до 18 см. Стан посівів переважно добрий. На окремих посівах Одеської області відмічалось в'янення рослин соняшнику в денні години.

У картоплі закінчувалося цвітіння, відмічалось в'янення бадилля. Стан картоплі переважно добрий. На окремих площах західних областей відмічалось ураження рослин хворобами.

Багаторічні трави (конюшина, люцерна). Впродовж декади відмічалось відростання отави після укусу (1-го, 2-го), утворення суцвіть, цвітіння та другий укіс. Стан трав переважно добрий.

Городні культури. Упродовж декади у томатів відмічалися зелена та бланжева стиглості, місцями томати ще цвіли. В огірків розпочалося масове збирання, на більш пізніх посівах відмічалось цвітіння. У капусти, в залежності від сортових особливостей, тривало листоутворення та формування головки, місцями відмічалася технічна стиглість середньостиглих сортів та збирання урожаю.

На окремих площах західних та центральних областей відмічалось ураження рослин огірків хворобами та пошкодження капусти сільськогосподарськими шкідниками.

Сади. В залежності від сортових особливостей у всіх насіннячкових та кісточкових впродовж декади відмічалось досягання та збирання плодів.

В окремих районах західних областей відмічалось пошкодження шкідниками плодів яблуні. У винограду тривало цвітіння.

Агromетeорoлoгiчний бюлeтeнь
пo тeритopії Укрaїни

№ 20
2023 рік

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометeорoлoгiчний центр, 2023 р.

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено, при використанні необхідно робити відповідні посилання.

Підписано до друку 24.07.2023 р. Формат 60x84/16. Папір ОФС
Ум.друк.арк.0,50 Обл.вид.арк.0,51. Тираж 3 Зам.

Відділ оперативної поліграфії
01030, Київ -30, вул. Золотоворітська, 6-в